

Suport pentru asigurarea respectării
drepturilor de proprietate intelectuală
EuropeAid/137467/DH/SER/MD

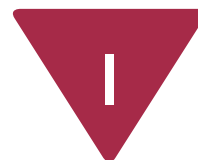
Titlu:	Ghid pentru inspectorii de protecție a consumatorilor, responsabili pentru aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală
Numele autorului:	Gavin TERRY
Poziția în cadrul proiectului:	Expert Senior Non-Cheie de aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor
Co-autor:	Ion ȚÎGANAȘ
Poziția în cadrul proiectului:	Expert Junior Non-Cheie în domeniul aplicării drepturilor de proprietate intelectuală

CUPRINS

I. INTRODUCERE.....	5	Recuperarea bunurilor	30
Proprietatea Intelectuală.....	5	Încălcările DPI în mediul online	30
Încălcările în domeniul Proprietății Intelectuale – Contrafacerea și Pirateria	7	Aspecte problematice	31
II. IMPACTUL INFRAACȚIUNILOR DIN DOMENIUL PI ASUPRA SOCIETĂȚII	9	VI. RĂSPUNDEREA AGENTULUI ECONOMIC PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR LEGISLAȚIEI DIN DOMENIUL PROTECȚIEI CONSUMATORILOR.....	33
La nivel economic.....	9	VII. E-LEARNING.....	38
La nivelul Sănătății și Siguranței.....	10	Colegiul Internațional de Investigații în Criminalitatea din domeniul PI.....	38
La nivelul Crimei Organizate.....	11	VIII. DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ.....	40
III. SISTEMUL PROPRIETĂȚII INTELECTUALE	13	ANEXE.....	42
Strategia Națională în domeniul PI.....	13	Anexa A – Informații de contact.....	42
Instituțiile Guvernamentale.....	13	Anexa B – Piața internă – competențe de aplicare a DPI.....	46
Cooperarea	14	Anexa C – Legislația relevantă.....	48
IV. LEGISLAȚIA.....	16	Anexa D – Definițiile obiectelor PI.....	61
Legislația din domeniul PI.....	16	Anexa E – Bazele de date ale AGEPI.....	63
V. REALIZAREA INVESTIGAȚIILOR.....	18		
Principii Directoare.....	18		
Ex-Officio sau Plângeri	20		
Confirmarea protecției DPI	21		
Identificarea Titularilor de Drepturi	22		
Verificarea Încălcării DPI.....	22		
Prelevarea produselor pentru testare	23		
Ridicarea bunurilor și înregistrarea cazurilor	25		
Etichetarea	27		
Identificarea produselor.....	28		

ABREVIERI

EUIPO	Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală
IIPCIC	Colegiul Internațional de Investigații în Criminalitatea din domeniul PI
PI	Proprietate Intelectuală
PC	Protecția consumatorilor
DPI	Drepturi de proprietate intelectuală
DC	Drepturile consumatorilor
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
AGEPI	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
ANSA	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
APCSP	Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței
UNODC	Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate
USD	Dolar American
OMV	Organizația Mondială a Vămirilor
WIPO	Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
OMS	Organizația Mondială a Sănătății

INTRODUCERE

Proprietatea Intelectuală

Potrivit Națiunilor Unite, infracțiunile comise în domeniul proprietății intelectuale (PI) reprezintă activități criminale transnaționale gestionate de aceleași organizații criminale implicate în alte infracțiuni grave, inclusiv traficul de stupefiante, traficul de arme, traficul de persoane, corupția și spălarea banilor.¹ Dar ce înseamnă totuși PI?

PI se referă la creații ale minții, cum ar fi invențiile, operele literare, lucrările artistice, simbolurile, numele, imaginile și desenele sau modelele folosite în comerț.²

Drepturile de proprietate intelectuală (DPI) recompensează creativitatea și încurajează inovația, inclusiv descoperirea de noi medicamente. Dacă drepturile de proprietate intelectuală nu sunt protejate, creatorii vor fi lipsiți de motivație, iar societatea nu va avansa.

¹ Counterfeiting, A Global Spread, A Global Threat, (Contrafacerea. Răspândire Globală. Amenințare Globală) UNICRI, 2011, Pagina 108.

² Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale – Ce este Proprietatea Intelectuală? www.wipo.int/about-ip/en/

Există multe tipuri de DPI, dar cele mai frecvent întâlnite sunt mărcile comerciale, desenele/modelele industriale și drepturile de autor:

- Mărcile comerciale sunt semne, inclusiv cuvinte și sigle, care identifică mărcile și permit consumatorilor să distingă bunurile și serviciile de pe piață. Exemple de mărci comerciale sunt cuvintele „Coca Cola” și „Nike”;
- Design-urile protejează aspectul unui produs sau al unui logo. Acestea includ formele unei mașini sau aspectul unui articol de modă;
- Dreptul de autor protejează operele de creație, cum ar fi romanele, picturile, piesele, filmele, muzica, programele de calculator și bazele de date.

PI, inclusiv mărcile comerciale, modelele/desenele industriale și drepturile de autor pot fi aplicate paralel, pentru a oferi o protecție mai mare, de exemplu:

- O marcă înregistrată protejează numele și simbolul sau sigla unei mașini;
- Un model înregistrat protejează forma și aspectul vizual al unei mașini;
- Dreptul de autor protejează manualul proprietarului mașinii și chiar imagini ale mașinii.

Încălțările în domeniul Proprietății Intelectuale – Contrafacerea și Pirateria

Utilizarea neautorizată a PI este o încălcare a drepturilor proprietarului și poate constitui o infracțiune.

Contrafacerea și pirateria sunt infracțiuni legate de PI care se referă la utilizarea neautorizată a mărcilor și, respectiv, a drepturilor de autor. Organizația Mondială a Comerțului (OMC) definește mărfurile contrafăcute și mărfurile piratate după cum urmează:

- “mărfurile contrafăcute” reprezintă orice fel de marfă, inclusiv ambalaj care poartă, fără a avea autorizație, o marcă comercială care este identică cu marca comercială legal înregistrată pentru produsele respective sau care nu se poate distinge în ceea ce privește aspectele sale esențiale de o astfel de marcă comercială și care, în consecință, încalcă drepturile proprietarului mărcii comerciale în discuție;
- “mărfurile piratate reprezintă” toate copiile fabricate fără consimțământul titularului dreptului sau al persoanei legal autorizate de acesta în țara de producere și care sunt executate, direct ori indirect, după un produs purtător al dreptului de autor sau al drepturilor conexe ori al unui drept asupra modelelor și desenelor industriale,

dacă realizarea de astfel de copii ar constitui o încălcare a dreptului de proprietate intelectuală respectiv.³

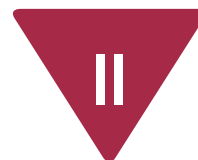
Încălcările în domeniul PI, inclusiv contrafacerile și pira-
teria, pot avea următoarele efecte negative:

- Impact negativ asupra economiei;
- Privarea întreprinderilor legitime și a angajaților acestora de veniturile cuvenite;
- Pierderea veniturilor fiscale;
- Descurajarea inovației și creativității;
- Amenințarea sănătății și siguranței consumatorilor;
- Atragerea fenomenului de crimă organizată.

În consecință, guvernele și agențiile de aplicare a legii, al căror rol principal este de a proteja societatea, au responsabilitatea de a preveni infracțiunile legate de PI.

Potrivit art.1 din Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, *produs falsificat (contrafăcut)* este acel produs, fabricat din alți componenți, în alte proporții sau în alte condiții decât cele stabilite în documentele normative, care este prezentat drept veritabil;

³ Organizația Mondială a Comerțului – TRIPS – Aplicarea Drepturilor de Proprietate Intelectuală (Nota 14)
www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips_05_e.htm

IMPACTUL INFRAȚIUNILOR DIN DOMENIUL PI ASUPRA SOCIETĂȚII

La nivel economic

Un studiu al Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) și al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) realizat în 2016 a estimat că comerțul internațional cu produse contrafăcute și piratate a fost în valoare de aproximativ 461 miliarde USD.⁴ Cu toate acestea, această estimare nu include produsele realizate și consumate pe piața internă sau produsele digitale necorporale. Dacă aceste tipuri de produse ar fi fost incluse, studiul EUIPO și al OCDE estimează că comerțul internațional cu produse contrafăcute și piratate ar fi depășit valoarea de 461 miliarde USD cu câteva sute de miliarde de dolari.⁵

Studiul EUIPO și al OCDE evidențiază amploarea finanțării pe care Guvernele și întreprinderile legitime o pierd din cauza comerțului cu produse contrafăcute și piratate, această finanțare putând fi utilizată pentru a crește nivelul de dezvoltare al societății (de exemplu, pentru a

⁴ Comerțul cu Bunurile Piratate și Contrafăcute – Cartografierea Impactului Economic
https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/Mapping_the_Economic_Impact_study/Mapping_the_Economic_Impact_en.pdf

construi școli, spitale și altele) sau pentru a crea locuri de muncă.

La nivelul Sănătății și Siguranței

Studiul realizat de EUIPO și OCDE a arătat, de asemenea, că fenomenul de contrafacere nu se limitează la obiecte de lux, cum ar fi ceasurile și îmbrăcă-

mîntea semnată de designeri, dar s-a extins și la nivelul produselor farmaceutice, alimentelor, băuturilor, echipamentelor medicale, articolelor de îngrijire personală, jucăriilor și aspectelor ce țin de siguranță.

Interpolul menționează: „Traficul de mărci comerciale și piratarea drepturilor de autor reprezintă infracțiuni grave legate de proprietatea intelectuală, care îi defăimează pe consumatori, amenință sănătatea și siguranța acestora, antrenează costuri de miliarde de dolari pentru societate, traduse în venituri guvernamentale, investiții străine sau profituri pierdute și reprezintă o încălcare a drepturilor titularilor de mărci și drepturilor de autor. Produsele de imitație reprezintă o amenințare semnificativă la adresa siguranței consumatorilor din întreaga lume. Clienții care nu își pun întrebări în acest sens își pun sănătatea și chiar viața în pericol de fiecare dată când folosesc produse contrafăcute, băuturi alcoolice și produse alimentare contrafăcute sau călătoresc

în automobile și avioane întreținute cu piese contrafăcute realizate sub nivelul standard.”⁵

Pe de altă parte, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) afirmă că „medicamentele contrafăcute și alte produse de sănătate pot avea efecte nocive asupra sănătății pacienților, putând cauza chiar decesul în cele mai grave scenarii”.⁶

La nivelul Crimei Organizate

Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) a estimat că piața mondială a drogurilor ilicite va depăși 320 miliarde USD.⁷ Această valoare este mai mică decât estimarea EUIPO și OCDE pentru valoarea comerțului internațional contrafăcut și piratat, care menționează 461 miliarde USD, și subliniază atracția fenomenului de crimă organizată în direcția contrafacerii și pirateriei, în special atunci când se compară resursele alocate la nivelul Guvernelor și autorităților de aplicare a legii pentru combaterea comerțului ilicit cu

⁵ Colegiul Internațional de Investigații în Criminalitatea în domeniul Proprietății Intelectuale. www.iipcc.org/About.html

⁶ Echipa Internațională de Combatere a produselor Medicale Contrafăcute. www.who.int/impact/impact_q-a/en/index.html

⁷ UNODC Annual Report 2010.

www.unodc.org/documents/frontpage/UNODC_Annual_Report_2010_LowRes.pdf

droguri și resursele alocate combaterii comerțului cu produse contrafăcute și piratate.

INTERPOL

Potrivit Interpol, „Crima organizată generează anual la nivel transnațional sute de miliarde de dolari din producția și distribuția de produse falsificate, în parte din cauza nivelului relativ scăzut de risc și, pe de altă parte, nivelului relativ ridicat de profit. Se simte din ce în ce mai mult nevoia de a facilita și coordona eforturile depuse de organele polițienești de la nivel internațional pentru combaterea acestei infracțiuni, care a depășit granițele internaționale și are consecințe foarte grave pentru public.”⁸

⁸ Colegiul Internațional de Investigații în Criminalitatea din domeniul Proprietății Intellectuale www.iipcic.org/About.html

SISTEMUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Strategia Națională în domeniul PI

Republica Moldova are o Strategie națională privind proprietatea intelectuală, care acoperă perioada cuprinsă între anii 2012 și 2020 (Hotărârea Guvernului nr.880 din 22.11.2012). Obiectivul principal 4.3 al Strategiei naționale se referă la creșterea capacității instituțiilor guvernamentale de a aplica DPI.⁹

Instituțiile Guvernamentale

În Republica Moldova, combaterea eficientă a contrafacerii și a pirateriei necesită un efort coordonat din partea mai multor instituții, inclusiv:

- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI);
- Serviciul Vamal;
- Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (APCSP);

⁹ Strategia Națională în domeniul Proprietății Intellectuale <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=345660>

- Inspectoratul General de Poliție;
- Procuratura Generală.

Detaliile de contact relevante pentru fiecare dintre instituțiile de mai sus sunt prezentate în anexa A.

Un rezumat al competențelor legate de aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală ale fiecărei instituții sunt prezentate în anexa B.

Cooperarea

Republica Moldova a înființat un organism dedicat, prezidat de viceprim-ministru, pentru a facilita cooperarea dintre instituțiile responsabile de DPI, inclusiv de lupta împotriva contrafacerii și a pirateriei, numită Comisia Națională pentru PI. Secretariatul Comisiei Naționale pentru PI este localizat în cadrul AGEPI (detaliile de contact sunt prezentate în Anexa A).

Există, de asemenea, un Observator împotriva contrafacerii și pirateriei, alcătuit din reprezentanți ai AGEPI, ai Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, ai Serviciului Vamal, ai Inspectoratului General al Poliției și Procuraturii Generale. De asemenea, Secretariatul Observatorului este localizat în cadrul AGEPI (detaliile de contact sunt prezentate în Anexa A).

Este, de asemenea, relevant de remarcat faptul că următoarele organizații internaționale au unități PI dedicate care ar putea contribui la consolidarea capacităților și la realizarea investigațiilor transfrontaliere:

- Observatorul EUIPO;
- Europol;
- Interpol;
- Organizația Mondială a Vămirilor (OMV);
- Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (WIPO).

WORLD CUSTOMS ORGANIZATION

Informațiile de contact sunt prezentate în anexa A.

LEGISLAȚIA

Legislația din domeniul PI

Republica Moldova a elaborat mai multe legi dedicate protecției drepturilor de proprietate intelectuală. Acestea pot fi găsite pe site-ul AGEPI (www.agepi.gov.md) și includ:

- Legea privind Protecția Mărcilor nr. 38-XVI;
- Legea privind Protecția Indicațiilor Geografice, Denumirilor de Origine și Specialităților Tradiționale Garantate Nr.66-XVI.

Contravențiile și infracțiunile împotriva drepturilor de proprietate intelectuală sunt enumerate în Codul contravențional (articolele 96, 97, 97¹, 97², 98, 99, 100, 101, 102, 103, 283) și în Codul penal (articolele 185¹, 185², 185³ și 246²). În plus, există infracțiuni în materie de DPI legate de sectorul vamal, prezentate în Legea nr. 1149 din 20.07.2000 (articolul 1, capitolul XII) și Hotărârea Guvernului nr. 915 din 26.07.16.

În conformitate cu articolul 408 din Codul contravențional, APCSP are competențe legate de aplicarea prevederilor următoarelor articole legate de PI din Codul contravențional:

- Articolul 97. Utilizarea ilegală a mărcii sau a denumirii originale a unui produs
- Articolul 97¹. Utilizarea ilegală a denumirii de origine a produsului și a indicației geografice
- Articolul 97². Utilizarea ilegală a denumirilor specialităților tradiționale garantate
- Articolul 98. Utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare
- Articolul 283. Contrafacerea produselor.

În plus, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței are capacitatea de a aplica drepturile de proprietate intelectuală conform prevederilor Legii nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, care reglementează încălcările legate de interzicerea practicilor comerciale incorecte¹⁰ și constatarea clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii¹¹, utilizarea ilegală a mărcilor comerciale, a denumirilor comerciale sau a altor mărci distinctive ale unei alte întreprinderi.

Fragmente relevante din Codul contravențional și legislația privind PC sunt prezentate în anexa C, iar definițiile legale ale obiectelor PI relevante pentru APCSP (mărci, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate) sunt prezentate în anexa D.

¹⁰ Art. 13-18 din Legea nr. 105 privind protecția consumatorilor

¹¹ Legea nr.256 din 19.12.2009 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii

REALIZAREA INVESTIGAȚIILOR

Principii Directoare

Secțiunea de mai jos prezintă principiile directoare care vin în sprijinul inspectorilor pentru realizarea cu succes a controalelor în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală. Inspectorilor li se reamintește însă că toate controalele trebuie efectuate în conformitate cu legile din Moldova, inclusiv cu prevederile: Codului de procedură penală, Codului Contravențional, Legii nr.131 privind controlul de stat a activității de întreprinzător, Legii 105 privind protecția consumatorilor.

Principiile fundamentale ale controlului se vor baza pe¹²:

- a) prevenirea încălcării legislației prin aspectul consultativ al controlului;
- b) obiectivitate și imparțialitate la planificarea și desfășurarea controlului de stat, la întocmirea documentelor aferente controlului și dispunerea de măsuri și sancțiuni. Desfășurarea controlului de stat nu poate fi influențată de niciun grup prin promovarea intereselor acestuia;
- c) efectuarea controlului în baza analizei și evaluării riscurilor;

¹² Art. 3 din Legea nr. 131 privind controlul de stat al activității de întreprinzător

- d) prezumția bunei-credințe și a respectării legislației de către persoana supusă controlului;
- e) transparența actelor individuale și de reglementare emise de organul de control;
- f) legalitatea și respectarea competenței stipulate expres de lege de către organul de control, astfel încât controlul de stat să fie corect, coerent, desfășurat consecvent și în corespundere cu prevederile legii;
- g) proporționalitate a controlului și oportunitate la inițierea lui – recurgerea la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control și doar în cazul când au fost epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către persoanele supuse controlului;
- h) proporționalitate și oportunitate în ceea ce privește durata și desfășurarea controlului – exercitarea controlului în cel mai scurt termen posibil, în funcție de temeiul invocat de organul de control, precum și corelarea efortului alocat și a metodei de control aplicate cu nivelul de risc;
- i) evidența tuturor acțiunilor și actelor de control;
- j) dreptul de a contesta orice fapt sau orice act al inspectorului și de a repara prejudiciul cauzat;
- k) neadmiterea interesului patrimonial al inspectorului prin excluderea defalcării directe în bu-

- getul organului de control respectiv a resurselor financiare provenite din sancțiunile pecuniare;
- l) neadmiterea afectării și/sau suspendării activității persoanei supuse controlului;
 - m) confidențialitatea informațiilor cu privire la persoana controlată, obținute la planificarea și desfășurarea controlului, în special a informației care poate influența buna reputație a agentului economic în activitatea acestuia, fiind interzisă diseminarea informației în cauză, cu excepția cazurilor stabilite de lege;
 - n) îndeplinirea conștiincioasă a funcțiilor de control – inspectorul va îndeplini atribuțiile și obligațiile de serviciu în mod imparțial și echitabil, având scopul de a stabili relații de încredere între organul de control și persoana supusă controlului;
 - o) evitarea conflictului de interese între inspector sau conducătorul organului de control și persoana supusă controlului.

Ex-Officio sau Plângeri

APCSP, ANSA, Serviciul Vamal (SV) și Inspectoratul General al Poliției (IGP) pot acționa din oficiu dacă identifică o încălcare potențială a DPI și DC. Cu toate acestea, sursele comune de plângere includ:

- Consumatorii¹³;
- Beneficiarii finali¹⁴ care au cumpărat bunuri contrafăcute sau piratate;
- Membrii publicului;
- Titularii de drepturi;
- Reprezentanții titularilor de drepturi;
- Agenții economici (antreprenorii) care sunt amenințați de concurența neloială din cauza vânzării de bunuri contrafăcute sau piratate.

Toate plângerile, inclusiv apelurile telefonice și petițiile anonime, trebuie tratate cu seriozitate și înregistrate, analizate și supuse unei anumite forme a procesului de analiză a informațiilor.

Procesul de analiză a informațiilor ar trebui să includă evaluarea sursei de informații, a informațiilor în sine, precum și o anumită formă de evaluare a riscurilor.

Confirmarea protecției DPI

Dacă se inițiază o anchetă ca urmare a unei proceduri ex-officio sau a unei plângeri, primul pas este să se verifice dacă drepturile de proprietate intelectuală, pretinse a fi fost încălcate, sunt protejate în Republica Moldova.

¹³ Persoanele fizice

¹⁴ Persoanele fizice și persoanele juridice

În ceea ce privește mărcile comerciale, denumirile de origine, indicațiile geografice și specialitățile tradiționale garantate, inspectorul poate contacta AGEPI (informații de contact prezentate în Anexa A) sau accesa direct bazele de date ale AGEPI cu privire la obiectele PI (prezentate în Anexa E).

Identificarea Titularilor de Drepturi

În cazul în care drepturile de proprietate intelectuală, pretinse a fi fost încălcate, se confirmă a fi protejate în Republica Moldova și ancheta nu a fost inițiată nici de către titularul dreptului, nici de către reprezentantul titularului drepturilor, inspectorul va trebui să identifice titularul dreptului pentru a obține dovezi privind încălcarea DPI. AGEPI va putea asista inspectorul prin localizarea titularului dreptului (conform datelor de contact prezentate în Anexa A).

Verificarea Încălcării DPI

Doar titularul drepturilor poate verifica dacă DPI au fost încălcate. Acest lucru poate fi efectuat fie de către titularul dreptului care examinează fizic bunurile suspectate, fie de către titularul dreptului care examinează o fotografie a bunurilor suspectate.

Dacă este necesară verificarea pe baza unei fotografii, fotografia trebuie făcută cu o cameră digitală, să fie clară și să includă imagini ale logo-urilor, mărcilor, etichetelor sau codurilor, de exemplu etichetele ce menționează conținutul fibros.

Contactul cu titularul dreptului în primele etape ale investigației este esențial. Un dialog timpuriu cu un titular de drepturi poate economisi timp și resurse.

Prelevarea produselor pentru testare

Prelevarea produselor pentru testare este o metodă ideală de obținere a eșantioanelor de mărfuri suspectate ca fiind contrafăcute sau piratate. În acest fel, dovada posesiei și vânzării de bunuri contrafăcute sau piratate poate fi obținută fără a provoca suspiciuni, permițând ca măsurile de executare să fie întreprinse ulterior.

Produsele pentru testare pot fi prelevate atât de către inspector, cât și de către deținătorii de drepturi. În cazul în care titularul dreptului este însărcinat cu efectuarea unei astfel de prelevări, trebuie să se acorde atenție pentru a proteja integritatea dovezilor obținute.

În practică, un inspector trebuie să evite:

- Oferirea de stimulente unui comerciant pentru a furniza un element contrafăcut sau piratat (agent provocator);

- Să facă presiuni asupra unui comerciant pentru a vinde bunuri contrafăcute sau piratate.

Bunurile achiziționate spre prelevare trebuie păstrate ca și probe. Trebuie să existe o legătură cauzală directă între vânzător, locația vânzării și examinarea mărfurilor. În unele cazuri, legătura cauzală poate fi atacată în instanța de judecată și un procuror ar putea fi nevoit să demonstreze unei instanțe de judecată că bunurile/produsele expuse sunt aceleași bunuri/produse care au fost inițial prelevate și că acestea nu au fost manipulate în niciun fel.

Important! Bunele practici în domeniul prelevării de bunuri pentru testare includ:

- fixarea cât mai rapidă a tuturor detaliilor relevante;
- fixarea datei, orei și locației prelevării;
- facerea descrierea bunurilor;
- fotografierea bunurilor;
- realizarea unui film sub acoperire în timpul prelevării bunurilor, dacă este posibil;
- etichetarea produselor cu un număr unic de înregistrare;
- etichetarea trebuie să includă numele și semnătura inspectorului;
- ambalarea produselor într-o pungă de plastic transparentă și sigilată;

- depozitarea produselor etichetate într-un spațiu protejat;
- oferirea accesului controlat la locația de depozitare a probelor;
- păstrarea evidențelor de control sau registrelor de evidență cu privire la circulația produselor;
- transmiterea produselor sau eșantioanelor produselor către terți, în cazul necesității unor instrucțiuni clare cu privire la gestionarea, depozitarea și returnarea mărfurilor;
- returnarea produselor cât mai curând posibil la locația de evidență.

Ridicarea bunurilor și înregistrarea cazurilor

Atunci când un inspector găsește dovezi cu privire la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală sau cu privire la vânzarea de bunuri suspectate a fi contrafăcute sau piratate, este important să se obțină cele mai bune dovezi posibile. Ar trebui să se efectueze o cercetare aprofundată la sediul entității respective, la spațiul unde se află localizată aceasta sau în casa suspectată, pentru a se identifica adevărata natură și amploarea încălcării. În primul rând, toate mărfurile suspectate trebuie lăsate în locul în care au fost găsite, pentru a se permite înregistrarea corectă a probelor directe, cu

excepția cazului în care este oportun să se procedeze altfel din cauza circumstanțelor speciale.

Pentru a se realiza o înregistrare corectă în scopuri demonstrative, înainte de ridicarea bunurilor contrafăcute sau piratate, acestea trebuie fotografiate și/sau înregistrate pe suport video în locurile în care au fost găsite. Aceste fotografii și înregistrări video contribuie la coroborarea probelor directe, utile și concludente, arătând că evenimentele au avut loc așa cum s-a menționat. Pentru a menține integritatea, fotografiile sau înregistrările video ar trebui să fie marcate cu înregistrarea datei, a orei și a locației în care au fost realizate. Aceste fotografii și materiale video reprezintă o formă de dovadă în sine și ar trebui tratate în consecință.

Cele mai bune practici impun ca toate mărfurile contrafăcute sau piratate să fie confiscate drept corpuri delictive și eliminate din locația în care au fost descoperite. Ridicarea reprezintă o penalizare financiară imediată. Dacă nu este posibilă ridicarea, trebuie luate măsurile necesare pentru a asigura controlul, păstrarea și menținerea integrității probelor, și anume prin sigilarea locației de depozitare a acestora.

Pe lângă produsele piratate sau contrafăcute, dovezi esențiale pot fi identificate în documentele însoțitoare, incluzând înregistrările financiare, facturile, cărțile de comandă, registrele, notele, conosamentele și adnotările.

În plus, materialele de ambalare, inclusiv cutiile, pot fi marcate cu informații relevante privind fabricarea, dis-

tribuția sau controalele vamale. Calculatoarele, telefoanele mobile, dispozitivele de navigație prin satelit pot conține, de asemenea, informații și dovezi relevante. Ar trebui să se țină cont de faptul că aceste materiale sunt considerate probe.

Posesia echipamentelor de producție, a echipamentului de copiere, a computerelor și a vehiculelor pentru producerea și/sau distribuirea și vânzarea de produse contrafăcute, falsificate sau piratate poate constitui o infracțiune și produsele pot fi supuse reținerii și confiscării.

Etichetarea

Pentru a se asigura continuitatea dovezilor, o practică bună este reprezentată de înregistrarea, introducerea în pungi, etichetarea și marcarea tuturor elementelor contrafăcute în momentul în care acestea sunt ridicate. Cu toate acestea, în cazul în care este vorba de cantități mari de articole, este posibil să nu fie posibilă înregistrarea fiecărui element în acel moment, dar este recomandabil să faceți un inventar cât mai curând posibil.

Deși un lot întreg nu poate fi prezentat ca probă în instanță, transportul trebuie încă să fie stocat în siguranță, deoarece pot exista întrebări cu privire la integritatea mărfurilor confiscate.

Identificarea produselor

În majoritatea cazurilor, este relativ ușor să se facă diferența între bunurile legitime și mărfurile care încalcă DPI prin aplicarea regulii bunului-simț. Cu toate acestea, următorii indicatori generali vor ajuta un anchetator să decidă dacă un produs este legal sau nu:

- **Analizați calitatea produsului.** Produsele care încalcă drepturile au adesea un nivel calitativ mai mic decât cel al originalelor;
- **Aveți grijă la prețurile neobișnuit de mici.** Deși nu toate falsurile sunt vândute la un preț mai mic decât originalele, un preț suspect de scăzut reprezintă încă un bun indicator. Dacă arată prea bine pentru a fi adevărat, probabil că este;
- **Locație.** Mărcile de lux, cosmeticele, produsele farmaceutice, piesele de mașini etc. nu sunt vândute de comercianți itineranți pe stradă sau în piețe. Dacă astfel de bunuri sunt oferite spre vânzare în aceste tipuri de locații, atunci acesta este un indicator că bunul respectiv poate fi contrafăcut și/sau piratat;
- **Analizați cu atenție ambalajul.** Ambalarea produselor care încalcă drepturile este deseori inestetică și nu indică adresa producătorului și a importatorului. Mai mult, mulți titulari de drepturi își marchează produsele cu holograme, numere de control și/sau alte măsuri de securita-

te. Acestea vă pot ajuta să vă dați seama dacă produsul este original sau nu;

- **Verificați dacă logo-urile și mărcile comerciale sunt afișate corect.** La prima vedere, un produs care încalcă drepturile poate să fie identic cu cel original. Cu toate acestea, la o privire mai atentă, este posibil să identificați unele diferențe. De exemplu, logo-urile pot fi reproduse greșit, iar mărcile înregistrate – reprezentate în mod deliberat sau accidental greșit;
- **Când achiziționați bunuri de pe Internet, nu ezitați să adresați întrebări precise vânzătorilor sau persoanelor care licitează bunul respectiv** pentru a obține mai multe informații cu privire la lanțul de aprovizionare și pentru a vă asigura că mărfurile provin dintr-o sursă legală;
- **Verificați manualul de instrucțiuni.** În mod normal, ar trebui să fie în limba dvs. și să nu conțină greșeli gramaticale sau de ortografie;
- **Dacă aveți dubii, contactați sau verificați site-ul Web al producătorului produsului original.** Mulți titulari de drepturi publică informații pe site-urile lor pentru a ajuta clienții să detecteze falsurile, inclusiv imagini și descrieri ale originalelor.

Recuperarea bunurilor

Pe plan internațional, se recunoaște faptul că privarea infractorilor de bunuri poate reprezenta o pedeapsă mai mare decât amenzile sau condamnarea la închisoare. Această măsură reduce rentabilitatea infracțiunilor și împiedică reinvestirea veniturilor obținute din infracțiuni în alte infracțiuni. În plus, activele recuperate pot fi utilizate pentru a oferi compensații societății pentru prejudiciul cauzat de infracțiune.

Articolul 243 din Codul penal, referitor la spălarea de bani și alte tipuri de câștiguri ilegale, menționează că aceasta este o infracțiune pedepsită cu până la zece ani de închisoare pentru spălarea banilor proveniți dintr-o sursă penală. De asemenea, prevederile acestui articol înlesnesc confiscarea acestor bunuri.

Având în vedere faptul că motivația ce stă în spatele comiterii infracțiunilor din domeniul PI este reprezentată de profit, anchetatorii ar trebui să ia în considerare întotdeauna confiscarea averilor infractorilor și urmărirea penală a acestora pentru spălarea de bani.

Încălcările DPI în mediul online

Există o tendință crescândă de a face publicitate, distribui și/sau vinde bunurilor care încalcă drepturile de proprietate intelectuală pe internet. Acest capitol nu

este conceput în mod special pentru a se adresa investigații infracțiunilor online din domeniul PI, dar principiile descrise mai sus sunt relevante și pot fi obținute îndrumări suplimentare de la Unitatea de Poliție pentru Criminalitatea Informatică (ale cărei date de contact sunt prezentate în Anexa A).

Aspecte problematice

Următoarea listă conține câteva greșeli și capcane comune care ar trebui evitate în timpul unei inspecții. Această listă nu este menită a fi exhaustivă, iar inspectorul trebuie să respecte întotdeauna sau să consulte codurile de practică sau procedurile de lucru relevante.

- Neconfirmarea protecției DPI în Moldova;
- Neidentificarea titularului de drepturi corespunzător;
- Nerespectarea procedurii de notificare a titularului de drepturi;
- Neidentificarea titularului de drepturi pentru a stabili existența drepturilor de proprietate intelectuală;
- Neidentificarea titularului de drepturi pentru a confirma încălcarea DPI sau existența mărfurilor contrafăcute;
- Lipsa sprijinului din partea titularului de drepturi;

- Nerespectarea codurilor de practică relevante pentru investigații, confiscare și arestare;
- Oferirea unor stimulente sau exercitarea unor presiuni asupra comercianților în timpul unei achiziții de produse pentru testare;
- Nerespectarea întrebărilor relevante în momentul inspecției;
- Nerespectarea întrebărilor relevante în timpul investigațiilor ulterioare;
- Nu se dovedește faptul că mărfurile sunt contrafăcute în timpul procesului;
- Lipsa de precizie;
- Pauză în continuitatea lanțului de probe;
- Realizarea unor înregistrări de nivel calitativ redus;
- Pierderea probelor;
- Deteriorarea dovezilor, de ex. în cazul produselor perisabile;
- Tratarea incorectă a unui suspect în timpul investigației;
- Tratarea incorectă a unui suspect în timpul interviului;
- Acceptul ca titularii de drepturi să influențeze în mod nejustificat o investigație;
- Necomunicarea probelor în timpul procesului legal.

RĂSPUNDEREA AGENTULUI ECONOMIC PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR LEGISLAȚIEI DIN DOMENIUL PROTECȚIEI CONSUMATORILOR

1. Răspunderea civilă

a. Tipurile răspunderii civile sunt:

- răspunderea civilă delictuală:
 - are ca fundament o faptă ilicită cauzatoare de prejudicii, autorului faptei revenindu-i obligația de a repara prejudicial cauzat prin fapta sa, a celui pentru care răspunde, a animalului ori pentru ruina edificiului;
 - spre deosebire de răspunderea penală care intervine doar în cazul săvârșirii unei infracțiuni, adică a unei fapte incriminate de legea penală, răspunderea delictuală poate interveni pentru orice faptă ilicită ce a cauzat un prejudiciu.
 - răspunderea civilă contractuală:
 - rezultă din nerespectarea clauzelor unei convenții, prejudiciul fiind cauzat chiar de această neexecutare a clauzei contractuale.
- b. Condițiile răspunderii civile:
- fapta ilicită;
 - dauna (prejudiciul, paguba);

- raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu;
- vinovăția.

c. Clauzele care exclud răspunderea civilă sunt:

- caracterul aparent ilicit al faptei (legitima apărare, starea de necesitate, îndeplinirea unei datorii legale sau a ordinului legal dat de o autoritate competentă);
- existența raportului de cauzalitate (forța majoră și cazul fortuit, fapta terței persoane și fapta victimei).

d. Răspunderea civilă, urmează a fi demonstrată prin:

- explicațiile părților și a persoanelor terțe;
- depozițiile martorilor;
- probele scrise (înscrisurile);
- dovezile materiale;
- concluziile experților.

2. Răspunderea materială

- a. Pentru încălcarea termenelor de 14 zile pentru examinarea reclamației consumatorului (prevăzute la art. 18 alin.(1) al Legii nr.105 din 13.03.2003), vânzătorul, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului.

- b. În cazul încălcării termenelor stabilite în contract de părți, (conform art.21 al Legii nr.105 din 13.03.2003), de începere și finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) sau termenelor noi fixate de consumator, prestatorul (executanțul) achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 10% din prețul serviciului (lucrării).
- c. Prin contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării) se poate stabili o penalitate mai mare, la negocierea părților;
- d. Plata penalităților și repararea prejudiciului nu exonerează vânzătorul, prestatorul (executanțul) de îndeplinirea obligațiilor ce îi revin față de consumator;
- e. Pretențiile consumatorului privind repararea prejudiciului și achitarea penalităților, prevăzute de Legea nr.105 din 13.03.2033 sau de contract, se soluționează de vânzător, prestator pe cale amiabilă sau pe cale judiciară, conform legislației.

3. Răspunderea contravențională

- a. *Examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale* pentru nerespectarea prezentei legi se fac conform procedurilor și atribuțiilor stabilite de capitolul XVIII al Codului Contravențional;

b. *Răspunderea contravențională este valabilă pentru persoana juridică sau fizică, cu excepția autorităților publice și instituțiilor publice;*

c. *Condițiile răspunderii contravenționale:*

- agentul economic este vinovat de neîndeplinirea sau de îndeplinirea necorespunzătoare a dispozițiilor legii ce stabilesc îndatoriri sau interdicții pentru desfășurarea unei anumite activități;
- agentul economic este vinovat de desfășurarea unei activități ce nu corespunde actelor sale constitutive ori scopurilor declarate.

d. *Răspunderea contravențională a persoanei juridice nu exclude răspunderea persoanei fizice pentru contravenția săvârșită;*

4. Răspunderea penală

a. *Răspunderea penală are ca temei săvârșirea unei infracțiuni în domeniul protecției consumatorilor, adică a unei fapte prevăzute de legea penală, care prezintă pericol pentru sănătatea și proprietatea consumatorului și care este săvârșită cu vinovăție.*

b. *Codul Penal al Republicii Moldova prevede câteva componente de infracțiune în domeniul protecției consumatorilor și anume:*

- **articolul 185².** Încălcarea dreptului asupra obiectelor de proprietate industrială;

- **articolul 216.** Producerea, transportarea, păstrarea, comercializarea, oferirea cu titlu oneros sau gratuit a produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor, periculoase pentru viața sau sănătatea consumatorilor;
- **articolul 246¹.** Concurența neloială, lit.c) inducerea în eroare a consumatorului referitor la natura, la modul de fabricare, la caracteristicile, la aptitudinea de întrebuințare sau la cantitatea mărfurilor concurentului.

Colegiul Internațional de Investigații în Criminalitatea din domeniul PI

Dacă un inspector dorește să-și îmbunătățească cunoștințele, este recomandat să acceseze pagina Colegiului Internațional de Investigații în Criminalitatea din domeniul PI (IIPCIC).

IIPCIC este o unitate interactivă de instruire online pe internet, care furnizează cursuri pe tematici legate de criminalitatea din domeniul PI și funcționează sub supravegherea Interpol și a laboratoarelor Underwriters.

Misiunea IIPCIC este de a furniza instruire de ultimă oră pentru a permite anchetatorilor din întreaga lume să combată efectiv amenințările actuale și emergente generate de crima organizată transnațională din domeniul PI.

Colegiul este prezentat pe o platformă tradusă în peste 20 de limbi. Cursurile pe tematica infracționalității din domeniul PI sunt prezentate în limbile engleză, spaniolă, franceză, arabă, mandarină și portugheză.

Peste 150 de țări au vizitat site-ul IIPCIC încă de la lansare și peste 600 de agenții de aplicare a legii s-au înscris la acest curs. IIPCIC este mandatat să dezvolte, să coordoneze și să administreze programe de formare pentru a sprijini eforturile internaționale de prevenire, identificare, investigare și urmărire a infracțiunilor transnaționale organizate din domeniul PI. Colegiul servește nevoilor organizațiilor partenere ale INTERPOL și altor părți interesate de la nivel internațional.¹⁵

Cursul este gratuit pentru inspectorii care activează în domeniul aplicării legii, dar este necesară înregistrarea prin accesarea linkului www.iipcic.org

Imaginea 1: Colegiul Internațional de Investigații în Criminalitatea din domeniul PI

¹⁵ Colegiul Internațional de Investigații în Criminalitatea din domeniul PI <http://www.iipcic.org/mission.php>

DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ

Inspectorii au dreptul și obligația de a-și perfecționa, în mod continuu, abilitățile și pregătirea profesională în domeniul PI și PC.

Instruirea în domeniul protecției consumatorilor și în domeniul PI urmează a se asigura:

- prin organizarea de seminare, editarea de publicații cu tematică în domeniul PI;
- prin alte acțiuni întreprinse de organele abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor și de structurile neguvernamentale, precum și prin mass-media și alte organe interesate.

Fiecare autoritate publică, în comun cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și AGEPI, va asigura organizarea unui proces sistematic și planificat de dezvoltare profesională continuă, care va include:

- a) aprofundarea și actualizarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților în IP și PC;
- b) modelarea aptitudinilor necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor funcției.

În procesul de dezvoltare profesională continuă, autoritățile publice vor avea obligația:

- a) de a asigura posibilități egale fiecăruia la instruire atât în țară, cât și peste hotare;
- b) de a asigura fiecăruia diverse forme de dezvoltare profesională continuă, în IP și PC cu o durată de cel puțin 8 ore anual, iar fiecărui inspector debutant – un curs de inițiere cu o durată de cel puțin 16 de ore;
- c) de a prevedea în bugetul anual propriu mijloace pentru finanțarea procesului de dezvoltare profesională continuă în concordanță cu prevederile Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

ANEXA A – INFORMAȚII DE CONTACT

INSTITUȚIILE DIN MOLDOVA

	Autorități naționale	Date de contact
1	Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței	Adresa: str. Vasile Alexandri, nr. 78, Chișinău Tel: (+373 22) 501 980 Fax: (+373 22) 501 981 Email: consumator@apc.gov.md Web: www.consumator.gov.md
2	Procuratura Generală (Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice)	Adresa: str. Bănulescu-Bodoni, nr. 26, Chișinău Tel: (+373 22) 225 075 Fax: (+373 22) 212 032 Email: v.soltan@procuratura.md Web: www.procuratura.md
3	Inspectoratul General al Poliției (Secția de combatere a infracțiunilor în domeniul proprietății intelectuale)	Adresa: str. Bucureiei, nr. 14, Chișinău Tel: (+373 22) 577 177 Fax: (+373 22) 744 349 Email: ini@igp.gov.md Web: www.politia.md
4	Inspectoratul General al Poliției (Centrul pentru Combaterea Crimelor Informatice)	Adresa: str. Bucureiei, nr. 14, Chișinău Tel: (+373 22) 577 177 Fax: (+373 22) 744 349 Email: ccci@igp.gov.md Web: www.politia.md
5	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Adresa: str. Andrei Doga, nr. 24/1, Chișinău Tel: (+373 22) 400 500 Fax: (+373 22) 440 119 Email: office@agepi.gov.md Web: www.agepi.gov.md
6	Comisia Națională pentru Proprietatea Intelectuală	Adresa: str. Andrei Doga, nr. 24/1, Chișinău Tel: (+373 22) 400 500 Fax: (+373 22) 440 119 Email: office@agepi.gov.md Web: www.agepi.gov.md
7	Observatorul respectării drepturilor de proprietate intelectuală	Adresa: str. Andrei Doga, nr. 24/1, Chișinău Tel: (+373 22) 400 649 Fax: (+373 22) 440 119 Email: comunicare@observatorip.md Web: www.observatorip.md
8	Serviciul Vamal (Serviciul de proprietate intelectuală)	Adresa: str. Starostenco, nr. 30, Chișinău Tel: (+373) 574 111 Fax: (+373) 273 061 Email: ipr@customs.gov.md Web: www.customs.gov.md

INSTITUȚII INTERNAȚIONALE

Observatorul EUIPO

Adresă: Avenida de Europa, 4, E-03008 Alicante, Spania

Tel.: +34 96 513 9100

Email: observatory@euipo.europa.eu

Web: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/home>

Europol (Infracțiuni din domeniul PI)

Adresă: Eisenhowerlaan 73, 2517 KIK The Haga, Olanda

Tel.: +31 7 03 531575

Email: o3@europol.europa.eu

Web: <http://www.europol.europa.eu>

Interpol (Trafic cu Bunuri Ilicite și Contrafăcute)

Adresă: General Secretariat 200, quai Charles de Gaulle 69006

Lyon Franța

Tel.: +33 (0)4 72 44 71 63

Email: info@iipic.org

Web: <http://www.iipic.org>

Organizația Mondială a Comerțului (Grupul împotriva Mărfurilor Contrafăcute și Piratate)

Adresă: Rue du Marché, 30, B-1210 Brussels, Belgia.

Tel.: +32 2 209 92 11

Web: <http://www.wcoomd.org/>

Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI)

Adresă: 34, chemin des Colombettes, CH-1211 Geneva 20, Elveția

Tel.: +41 22 338 9111

Web: www.wipo.int

REPREZENTANȚII TITULARILOR DE DREPTURI DIN MOLDOVA

	Titulari de drepturi	Date de contact
1	Dorian Chiroșca (I.C.S. „Turcu & Turcu” S.R.L.)	<p>Reprezentant: COTY; CHLOE; DAVIDOFF; JOOP!; CERRUTI PARFUMS; L'OREAL; CACHAREL; GUERLAIN; KENZO; PARFUMS CHRISTIAN DIOR; MAKE UP FOR EVER; GIVENCHY; HUBLOT; TAG HEUER; ZENITH; PERFUMES LOEWE; BENEFIT COSMETICS; GIORGIO ARMANI (clasa O3); LANCOME PARFUMS; POLO/LAUREN COMPANY (clasa O3); DIESEL (clasa O3) – ONLY THE BRAVE; YVES SAINT LAURENT; HELENA RUBINSTEIN; MAYBELLINE; M.A.C.; TOM FORD; DKNY; BOURJOIS; HUGO BOSS (clasa O3); ESCADA; GABRIELA SABATINI; MAX FACTOR; WELLA; LONDA; LAURA BIAGIOTTI; P&G Comany; DURACELL; GILLETTE; VENUS; BRAUN; ORAL-B; BULGARI; ADIDAS; REEBOK; PUMA; BURBERRY; HERMES; LEVI'S; CALVIN KLEIN; TOMMY HILFIGER; LOUIS VUITTON; CHRISTIAN DIOR COUTURE; CHANEL; DSQUARED; PRADA; TRUSSARDI; G-STAR; F.C.BARCELONA; BJORN BORG; TISSOT; LONGINESS; OMEGA; RADO; ROLEX; BREGUET; AUDI; TOYOTA; VOLKSWAGEN; OPEL; GENERAL MOTORS; BMW; DAIMLER; JEEP; APPLE; BEATS; STIHL – S; PANASONIC; CANON; BALMAIN; JACK DANIELS/FINLANDIA; RED LABEL; SOREMARTEC</p> <p>Adresa: bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1, of. 526, Chișinău Tel: (+373) 22 270 565 Fax: (+373) 22 270 565 Email: officemoldova@turcu.ro</p>

	Titulari de drepturi	Date de contact
2	Dorian Doronceanu (Uniunea Producătorilor de Fonograme și Videograme din Moldova)	<p>Reprezentant: CREATIV -LAB; ITUNEXX PURE TECHNOLOGY; CAN-RECORDS; TRIMEDIAL; TOFAN</p> <p>Adresa: str. Cuza-Vodă, nr. 51, of.7, Chișinău Tel.: (+373) 60 288 228 Fax: (+373) 22 888 959 Email: baraiar@gmail.com</p>
3	Ion Țiganaș (Cabinetul Avocatului “Ion Țiganaș”)	<p>Reprezentant: IMPERIAL TOBACCO LIMITED, GUCCIO GUCCI, FERRING B.V., LACOSTE, MONCLER, NOVARTIS, PHILIPP PLEIN, HELLO KITTY</p> <p>Adresa: str. Sfântul Andrei, nr. 37, of. 33, Chișinău Tel.: (+373) 69 002 555 Email: office@tiganas-iplaw.com Web: www.tiganas-iplaw.com</p>

ANEXA B – PIAȚA INTERNĂ – COMPETENȚE DE APLICARE A DPI

		Competențe actuale
Codul Contravențional		
1	Art. 96 Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe	Poliția
2	Art. 97 Utilizarea ilegală a mărcii	APCSP
3	Art. 97 ¹ Utilizarea ilegală a denumirii de origine a produsului și a indicației geografice	APCSP
4	Art. 97 ² Utilizarea ilegală a denumirilor specialităților tradiționale garantate	APCSP
5	Art. 98 Utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare	ANSA (par. 1), APCSP (par. 2)
6	Art. 99 Încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului de invenție sau al titularului modelului de utilitate	Poliția
7	Art. 100 Încălcarea dreptului exclusiv al titularului de drept asupra desenului sau modelului industrial	Poliția
8	Art. 101 Încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului pentru soi de plantă	Poliția
9	Art. 102 Încălcarea dreptului exclusiv al titularului topografeii circuitului integrat	Poliția
10	Art. 103 Încălcarea drepturilor de autor asupra invenției, topografeii circuitului integrat sau desenului/modelului industrial	Poliția
11	Art. 283 Contrafacerea produselor	Poliția, APCSP

		Competențe actuale
Codul penal		
1	Art. 185 ¹ Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe	Poliția (constatare), Procuror (urmărire penală)
2	Art. 185 ² Încălcarea dreptului asupra obiectelor de proprietate industrială	Poliția (constatare), Procuror (urmărire penală)
3	Art. 185 ³ Declarațiile intenționat false în documentele de înregistrare ce țin de protecția proprietății intelectuale	Poliția (constatare), Procuror (urmărire penală)
4	Art. 246 ² Contrafacerea Produselor	Poliția (constatare), Procuror (urmărire penală)

ANEXA C – LEGISLAȚIE RELEVANTĂ

Codul Contravențional

Articolul 97. Folosirea ilicită a mărcii

Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței are competența de a aplica prevederile referitoare la încălcarea mărcilor și vânzarea de bunuri contrafăcute în temeiul articolelor 97, 97¹, 97², 98.

Articolul 97. Utilizarea ilegală a mărcii sau a denumirii originale a unui produs.

Utilizarea fără consimțământul titularului a mărcii protejate sau a unui semn care, din cauza identității ori similitudinii cu marca înregistrată și a identității ori similitudinii produselor sau serviciilor acoperite de semn și de marcă, generează riscul de confuzie în percepția consumatorului, aplicarea semnului pe produse sau pe ambalaje, precum și utilizarea lui în calitate de ambalaj în cazul mărcilor tridimensionale, oferirea produselor sub acest semn spre comercializare sau comercializarea ori stocarea lor în acest scop, sau, după caz, oferirea ori prestarea serviciilor sub acest semn, importul sau exportul produselor sub acest semn, utilizarea semnului în publicitate, multiplicarea, stocarea sau comercializarea semnului în scopurile menționate, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiuni,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau, în ambele cazuri, cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 97¹. Utilizarea ilegală a denumirii de origine a produsului și a indicației geografice.

(1) Utilizarea comercială directă sau indirectă a unei denumiri de origine/indicații geografice înregistrate pentru produsele neacoperite de înregistrare în măsura în care aceste produse sînt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire sau în măsura în care această utilizare permite de a profita de reputația denumirii protejate, precum și uzurparea, imitarea sau evocarea asociațiilor legate de o denumire de origine/indicație geografică înregistrată, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi „de genul”, „de tipul”, „de stilul”, „imitație”, ori de alte expresii similare, indicarea falsă sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate, precum și utilizarea în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului, desfășurarea unor practici susceptibile să-l inducă în eroare pe consumator în ceea ce privește originea adevărată a

produsului, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiuni, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(2) Utilizarea ilegală în sensul alin. (1) a unei denumiri de origine/indicații geografice neînregistrate, protejate în baza acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiuni, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 97². Utilizarea ilegală a denumirilor specialităților tradiționale garantate.

Orice practică susceptibilă să-l inducă în eroare pe consumator referitor la o denumire a specialității tradiționale garantate, orice imitare a unei denumiri înregistrate și rezervate conform prevederilor Legii privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, orice folosire în comerț a denumirilor de produse care ar putea fi confundate cu denumirile specialităților tradiționale garantate înregistrate cu rezervarea denumirii conform prevederilor Le-

gii privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, orice uzurpare abuzivă sau înșelătoare a mențiunii „Specialitate tradițională garantată” și a simbolului național asociat acesteia, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiuni, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 98. Utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare

(2) Utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare în scopul inducerii în eroare a consumatorului privitor la calitate, cantitate, însușiri, destinație, valoare sau la data fabricării produselor ori prestării serviciilor, precum și privitor la producător și la sediul acestuia, se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 283. Contrafacerea produselor

Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței are competența de a lua măsuri împotriva bunurilor contrafăcute în temeiul articolului 283.

Articolul 283. Falsificarea și contrafacerea produselor

Articolul 283 (1). Falsificarea produselor, adică fabricarea lor în scop de comercializare fără documente de însoțire, proveniență, calitate și conformitate, dacă această faptă nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 24 la 90 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 283 (2). Contrafacerea, adică acțiunea specificată la alin. (1) cu referire la produsele care constituie sau includ un obiect de proprietate intelectuală protejat, dacă această faptă nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Legislația aplicabilă Protecției Consumatorului

LEGEA nr.105 din 13.03.2003 privind Protecția Consumatorului

Data publicării: 21.10.2011 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 176-181 articolul Nr: 513

Data intrării în vigoare: 28.10.2003

Legea privind Protecția Consumatorului reglementează încălcări legate de practicile comerciale incorecte utilizate în raport cu comercializarea produselor (art. 13-15), informarea consumatorilor cu privire la marcarea produselor (art. 24-26), inclusiv utilizarea ilegală a mărcilor comerciale.

Capitolul I

PREVEDERI GENERALE

Articolul 1.

Definirea „Bunurilor contrafăcute”:

Un produs falsificat (contrafăcut) – produs, fabricat din alți componenți, în alte proporții sau în alte condiții decât cele stabilite în documentele normative, care este prezentat drept veritabil;

Capitolul II

PROTECȚIA VIEȚII, SĂNĂTĂȚII, EREDITĂȚII ȘI SECURITĂȚII CONSUMATORILOR

Articolul 7

Articolul 7. Definește prevederile specifice legate de protecția vieții, sănătății, eredității și securității consumatorului. Printre alte dispoziții, articolul 7 include o referire specifică la protecția consumatorilor față de comerțul cu produse falsificate (contrafăcute).

Articolul 7 (4)

Este interzisă producerea, importul și punerea la dispoziție pe piață, depozitarea, expunerea pe piață și comercializarea produselor falsificate (contrafăcute).

Articolul 9. Obligațiile vânzătorului

Vânzătorul este obligat:

- a) să se asigure că produsele oferite spre comercializare sînt inofensive și corespund cerințelor prescrise sau declarate;
- c) să anunțe, imediat, autoritățile competente, precum și producătorul respectiv, despre existența pe piață a oricărui produs de care are cunoștință că este periculos și/sau falsificat (contrafăcut);

Articolul 13. Practici comerciale neloiale

(1) Se interzic practicile comerciale incorecte.

(2) O practică comercială este incorectă dacă:

- a) este contrară cerințelor diligenței profesionale și...

EXPLICAȚIE: deținerea, vânzarea sau furnizarea de bunuri contrafăcute este contrară cerințelor referitoare la diligența profesională.

- b) denaturează sau este susceptibilă să denatureze, în mod esențial, comportamentul economic al consumatorului mediu la care ajunge sau căruia i se adresează ori al membrului mediu al unui grup, în cazul când o practică comercială este adresată unui anumit grup de consumatori.

EXPLICAȚIE: Scopul „testului” realizat este de a interzice „acțiunile înșelătoare” și „omisiunile înșelătoare” care pot determina consumatorul mediu să ia o „decizie comercială” pe care consumatorul nu ar fi luat-o altfel. Testul analizează efectul (sau efectul probabil) asupra consumatorului mediu. Aceasta înseamnă că nu este nevoie de dovezi particulare cu privire la felul în care s-a comportat un consumator pentru a justifica standardul probei.

(4) Practicile comerciale incorecte sunt, în special, cele:

- a) înșelătoare, în sensul prevederilor alin. (5)–(12);
- b) agresive, în sensul prevederilor alin. (13)–(15).

(5) Practicile comerciale înșelătoare pot fi acțiuni înșelătoare sau omisiuni înșelătoare.

EXPLICAȚIE: vânzarea de bunuri contrafăcute sau piratate va induce în eroare prin omisiune în cazul în care un consumator cumpără bunuri „considerând că mărfurile sunt autentice”.

(6) O practică comercială este considerată ca fiind acțiune înșelătoare în cazul în care conține informații false sau, în orice alt fel, inclusiv prin prezentarea generală, induce sau poate induce în eroare consumatorul mediu și, în orice situație, determină sau este susceptibilă să determine consumatorul să ia o decizie de tranzacționare pe care nu ar fi luat-o în altă situație, chiar dacă informația este corectă de fapt cu privire la unul sau mai multe dintre următoarele elemente:

EXPLICAȚIE: vânzarea de bunuri contrafăcute va induce în eroare, deoarece mărfurile sunt transferate în mod fals, asociate cu titularul mărcii. Produsele contrafăcute sunt înșelătoare sau frauduloase.

existența sau natura produsului;

EXPLICAȚIE: Produsele contrafăcute sunt înșelătoare sau frauduloase.

principalele caracteristici ale produsului, cum ar fi ... compoziția, ... modul și data fabricării sau prestării... capacitatea de a corespunde scopului ... originea geografică sau comercială ... rezultatele și caracte-

risticile esențiale ale testelor sau controalelor efectuate asupra produsului;

EXPLICAȚIE: Produsele contrafăcute pot fi înșelătoare în ceea ce privește compoziția ... modul și data fabricării sau prestării... capacitatea de a corespunde scopului... originea geografică sau comercială.

amplarea implicării comerciantului, motivația practicii comerciale și natura procesului de vânzare, precum și toate declarațiile sau toate simbolurile care sugerează sponsorizarea sau sprijinul direct ori indirect acordat comerciantului sau produsului;

EXPLICAȚIE: un vânzător de mărfuri contrafăcute poate fi motivat de justificări necinstite. Produsele contrafăcute pot promova o indicație falsă de aprobare din partea titularului de drepturi.

(f) natura, competențele și drepturile comerciantului sau ale reprezentantului său, cum ar fi: identitatea și patrimoniul, calificările sale, statutul, autorizarea, afilierea sau legăturile sale, drepturile de proprietate intelectuală sau comercială ori recompensele și distincțiile primite;

EXPLICAȚIE: un vânzător de mărfuri contrafăcute poate promova o indicație falsă cu privire la drepturile de proprietate intelectuală.

(7) O practică comercială este considerată, de asemenea, ca fiind acțiune înșelătoare dacă, în contextul situației de fapt și ținând cont de toate caracteristici-

le și circumstanțele, această practică determină sau este susceptibilă să determine consumatorul mediu să ia o decizie de tranzacționare pe care altfel nu ar fi luat-o și dacă această practică implică:

orice activitate comercială privind produsul, inclusiv publicitatea comparativă, creînd o confuzie cu un alt produs, cu o altă marcă, cu numele sau cu alte semne distinctive ale unui concurent;

EXPLICAȚIE: „Mărcile comerciale și denumirile comerciale” reprezintă proprietate intelectuală sau proprietate industrială. „Alte mărci distinctive” ar putea include aspecte precum „evoluția afacerii”, iar desenele industriale includ, de asemenea, elemente ale proprietății intelectuale.

EXPLICAȚIE: De exemplu: În cazul în care un comerciant denumește sau realizează tricouri care să semene foarte mult cu numele sau marca unui concurent și în cazul în care similitudinea provoacă confuzie, astfel încât să determine consumatorul mediu să aleagă tricourile realizate de către comerciantul pe care în altă situație nu l-ar alege, se încalcă prevederile Legii nr. 105 privind protecția consumatorilor.

(8) O practică comercială este considerată ca fiind omisiune înșelătoare dacă, în contextul situației de fapt și ținînd cont de toate caracteristicile și circumstanțele, precum și de limitele de spațiu și de timp impuse mijloacelor de comunicare utilizate pentru transmiterea informației, această practică omite o informație esențială necesară consumatorului mediu, ținînd cont de context, pentru luarea unei decizii

de tranzacționare în cunoștință de cauză și, prin urmare, determină sau este susceptibilă să determine consumatorul mediu să ia o decizie de tranzacționare pe care altfel nu ar fi luat-o.

EXPLICAȚIE: un vânzător de mărfuri contrafăcute poate omite informații materiale de care consumatorul mediu are nevoie, de exemplu faptul că mărfurile sunt contrafăcute, prin urmare practica comercială poate fi considerată ca fiind înșelătoare.

(9) O practică comercială este considerată, de asemenea, ca fiind omisiune înșelătoare în cazul când, ținînd cont de aspectele prevăzute la alin. (8), un comerciant ascunde o informație esențială sau o oferă într-un mod neclar, neinteligibil, ambiguu sau în contra-timp ori nu își declară intenția comercială adevărată, în cazul în care aceasta nu rezultă deja din context, și când, în orice situație, consumatorul mediu este determinat sau poate fi determinat să ia o decizie de tranzacționare pe care altfel nu ar fi luat-o.

EXPLICAȚIE: un vânzător de mărfuri contrafăcute poate ascunde informații importante în fața consumatorului, de exemplu faptul că mărfurile sunt contrafăcute, prin urmare practica comercială poate fi considerată ca fiind înșelătoare.

(12) Sînt considerate ca fiind înșelătoare, în orice situație, următoarele practici comerciale:

afirmarea de către comerciant că este parte semnatară a unui cod de conduită în cazul în care nu este;

EXPLICAȚIE: un vânzător de bunuri contrafăcute poate crea impresia că un produs poate fi vândut legal atunci când de fapt respectivul produs nu poate fi vândut astfel.

(m) promovarea de către comerciant, cu intenția de a induce în eroare consumatorul, a unui produs care se aseamănă cu un produs similar fabricat de un producător anume, astfel încât consumatorul să creadă că produsul este fabricat de acest producător;

EXPLICAȚIE: un vânzător de mărfuri contrafăcute poate înșela în mod deliberat consumatorul și îl poate face să creadă că produsul este realizat de proprietarul drepturilor de proprietate intelectuală atunci când de fapt produsul nu este realizat de acesta.

ANEXA D – DEFINIȚIILE OBIECTELOR PI

Mărcile Comerciale

Legea privind protecția mărcilor. Articolul 2. Noțiuni de bază:

Marca Comercială

Orice semn (vizual, sonor, olfactiv, tactil) care servește la individualizarea și deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice.

Denumiri Geografice, Indicații Geografice, Denumiri de Origine și Specialități Tradiționale Garantate

Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate. Articolul 2. Noțiuni de bază:

Denumire Geografică

Nume geografic care desemnează locuri existente, regiuni sau țări.

Indicație Geografică

Denumire a unei regiuni sau a unei localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din

această țară și care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice și cel puțin una dintre ale cărei etape de producție se desfășoară în aria geografică delimitată.

Denumire de Origine

Denumire geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și a cărei calitate sau caracteristici sînt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzînd factorii naturali și umani, ale cărei etape de producție se desfășoară, toate, în aria geografică delimitată.

Specialitate Tradițională Garantată

Produs agricol sau alimentar tradițional a cărui specificitate este recunoscută prin înregistrare conform prevederilor Legii Nr. 66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate ('specificitate' caracteristică sau ansamblu de caracteristici prin care un produs agricol sau alimentar se distinge în mod clar de alte produse agricole sau alimentare similare aparținînd aceleiași categorii; 'produs tradițional' – utilizare dovedită pe piața națională pentru o perioadă care permite transmiterea între generații; această perioadă este de cel puțin 25 de ani).

ANEXA E – BAZELE DE DATE ALE AGEPI

Obiectul de PI	Bazele de date	Direcția	Responsabilul	Date contact
1 Mărci	http://www.db.agepi.md/marcirepresentanti/Search.aspx	Direcția mărci și design industrial	Simion Levițchi, șef Direcție	Tel.: 022 400 530 Email: Simion.levitchi@agepi.gov.md
2 Desene și modele industriale	http://www.db.agepi.md/DMI/Search	Direcția mărci și design industrial	Alexandru Șaitan, șef Secție desene și modele industriale	Tel.: 022 400532 Email: Alexandru.saitan@agepi.gov.md
3 Brevete de invenție, soiuri de plante	http://www.db.agepi.md/inventions/ http://www.db.agepi.md/soideplante/	Direcția brevete	Viorel Iustin, șef Direcție	Tel.: 022 400514 Email: viorel.iustin@agepi.gov.md
4 Obiecte ale dreptului de autor și a drepturilor conexe	http://www.db.agepi.md/opere/	Direcția drept de autor	Patricia Bondaresco, șef Direcție	Tel.: 022 400532 Email: patricia.bondaresco@agepi.gov.md
5 Expertiza exemplarelor de opere și fonograme		Direcția drept de autor	Patricia Bondaresco, șef Direcție	Tel.: 022 400532 Email: patricia.bondaresco@agepi.gov.md